

HRVATSKI SABOR
Odbor za poljoprivredu

D.E.U. br. 20/004

Klasa: 022-03/20-03/32
Urbroj: 6521-16-20-0
Zagreb, 15. listopada 2020.

ODBORU ZA EUROPSKE POSLOVE

Predmet: Mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavljanju okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1999 (Europski propis o klimi), COM (2020) 80

Odbor za poljoprivredu Hrvatskoga sabora razmotrio je na 4. sjednici održanoj 15. listopada 2020. godine Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavljanju okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1999 (Europski propis o klimi), koje je predsjednici Odbora za poljoprivredu sukladno članku 154. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora proslijedio predsjednik Odbora za europske poslove Hrvatskoga sabora, aktom od 1. listopada 2020. godine.

Predmetno Stajalište Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila je Zaključkom Klasa:022-03/20-07/235 , Urbroj: 50301-21/32-20-2) na sjednici održanoj 8. rujna 2020. godine.

Uvodno je predstavnik predlagatelja istaknuo kako je cilj ovog akta uravnoteženje stakleničkih plinova u EU do 2030. godine, a da bi do 2050. godine uklanjanje stakleničkih plinova treba biti veće od emisije. Ovime su obuhvaćeni svi sektori i svi staklenički plinovi, a predviđeno je smanjenje od najmanje 40% do 2030. godine. Stajalište je usvojeno 8. rujna 2020., a 17. rujna 2020. Europska komisija je objavila Komunikaciju povećanja klimatskih ambicija za 2030. godinu i prijedlog svojih amandmana na prijedlog Europskog propisa o klimi kojim izmjenjuje svoj prijedlog smanjenja stakleničkih plinova i ističe cilj od najmanje 55% smanjenja stakleničkih plinova do 2030. godine. Planirano usvajanje cilja predviđa se za prosinac ove godine. Europski parlament ima još ambiciozniji plan i predlaže cilj od najmanje 60% do 2030. godine. Trenutno se vrše konzultacije s nadležnim resorima u Republici Hrvatskoj, vezane uz predloženo povećanje cilja, pa neki iskazuju poteškoće obzirom na znatni financijski raskorak između potrebnih ulaganja i raspoloživih financijskih sredstava. Za financiranje projekata s pozitivnim utjecajem na klimu Republici Hrvatskoj će na raspolaganju biti sredstva u ukupnom iznosu od oko 62,4 milijarde kn, od čega 36 milijardi kn iz Višegodišnjeg financijskog okvira do 2027. godine, 16,65 milijardi kn iz Plana za oporavak i otpornost, 2,7 milijardi kn iz Modernizacijskog fonda, oko 5,7 milijardi kn prihoda od dadžbina emisijskih jedinica i 127,5 milijuna kn iz donacije norveške Vlade. Prema analizama studije za postizanje većih smanjenja emisija do 2030. godine gdje bi udio Republike Hrvatske bio 55% smanjenja emisije i klimatska neutralnost do 2050. godine, samo za energetske sektor pokazuje se da će do 2030. godine biti potrebno 104 milijarde kuna u

nultom scenariju, a za scenarij klimatske neutralnosti biti će potrebno ukupno ulaganje od 253 milijarde kn, odnosno dodatno ulaganje od 150 milijardi kn. Od 2031 – 2050 prema nultom scenariju biti će potrebno još 135 milijardi kn, dok će za scenarij klimatske neutralnosti do 2050. biti potrebno ukupno uložiti 735 milijardi kn, odnosno još dodatnih 599 milijardi kn. Republika Hrvatska će imati na raspolaganju značajna financijska sredstva, no potrebe za ulaganjem vezanim uz ostvarivanje zadanog cilja znatno nadilaze iste.

Prijedlogom Nacionalne razvojne strategije RH do 2030. utvrdit će se ciljevi za klimatsku neutralnost Republike Hrvatske do 2030. i 2050. godine. Scenarij koji je poddokument navedene strategije za povećanje ciljeva Republike Hrvatske do 2030. i klimatsku neutralnost do 2050., planira emisije svih sektora do 2050. približiti nuli (nulti scenarij), a preostale emisije iz sektora poljoprivrede i prometa trebalo bi pokriti mjerama za povećanje prirodnih spremnika koji upijaju CO₂ ili tehnološkim postupcima kao što je to hvatanje i korištenje ugljika. Potrebno je osiguranje financijskih instrumenata za provođenje ovih mjera.

U lipnju 2020. izrađen je Nacrt scenarija za postizanje većih smanjenja emisija do 2030. i klimatske neutralnosti Republike Hrvatske do 2050. za energetske sektor. U razradi je studija kojom se razmatra postizanje cilja većih smanjenja emisija do 2030. EU ima zajednički cilj smanjenja na 55%, dok će zbog solidarnosti države članice s manjim BDP imati mogućnosti nižih ciljeva, što je mogućnost i za nas, no Republika Hrvatska će pratiti visoku ambiciju. Niskougljična strategija Republike Hrvatske je izrađena i uputit će se na raspravu u Vladu i Hrvatski sabor. Istovremeno se izrađuje petogodišnji akcijski plan za provedbu Niskougljične strategije. Republika Hrvatska je krajem 2019. godine Europskoj komisiji dostavila Integrirani energetske plan do 2030. godine.

S obzirom na strukturu hrvatskoga gospodarstva i stupanj industrijalizacije, ali i površine pod šumskim zemljištem, Republika Hrvatska ne bi trebala imati problem u postizanju ovog ambicioznog cilja istaknuto je u raspravi. Postavljen je upit o načinu izračuna emisija, radi li se o izračunu po gospodarskim subjektima ili o ukupnoj razini emisije Republike Hrvatske. Istaknut je i stav kako bi Hrvatska mogla biti ogledan primjer malih lokalnih energetskih zadruga koje bi bile potpora ruralnom razvoju i infrastrukturi, a izbjegli bi se veliki projekti koji taj doprinos ne daju. Upozoreno je i kako Apel znanstvenika o alarmantnosti klimatskih promjena nije sagledan s dovoljnom pozornošću, te nisu dovoljno sagledana znanstvena istraživanja vezana uz klimatsku krizu i njihov utjecaj na druge sektore. Postavljen je i upit o problemu prekograničnih onečišćenja i mogućoj reakciji Europske Unije na isto. U daljnjoj raspravi istaknuto je kako će planovi za smanjenje emisija stakleničkih plinova utjecati na različite gospodarske sektore, pa može doći i do svojevrsnog proširenja nadležnosti EU na nacionalne politike i/ili moguće strateške aktivnosti. Uz navedeno postavljen je upit o mogućnostima sudjelovanja ili nadziranja postupaka od strane država članica, pa tako i Republike Hrvatske, u postupcima koji će uslijediti nakon usvajanja ovog propisa o klimi. Činjenica je da u postupak niskougljične tranzicije ne ulaze sve države članice s istih početnih pozicija, zastupnike je zanimao stav Komisije po ovom pitanju i mogućnostima Republike Hrvatske, kao najmlađe države članice za potencijalna izuzeća. Upozoreno je i na postojanje energetskih objekata u BiH uz granicu s Hrvatskom, što bi za nas mogao biti problem, te je postavljen upit o komunikaciji po ovom pitanju i saznanjima Europske komisije o navedenom. U raspravi o održivim izvorima energije postavljen je upit koliko će se u budućim programima i projektima podržavati mali korisnici (fizičke osobe i poljoprivrednici), kako bi se ostvario koncept pametnih sela.

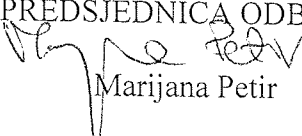
Predstavnik predlagatelja odgovorio je kako je sustav trgovanja emisijama uspostavljen 2005. ETS je međunarodni sustav za trgovanje emisijama stakleničkih plinova u Europskoj Uniji s preko 11000 obveznika, od navedenih je 49 obveznika emisija iz Republike Hrvatske. Prošle je godine Republika Hrvatska na trgovanju emisijama ostvarila prihod od 600 milijuna kuna koje je Fond za zaštitu okoliša usmjerio u projekte koji će imati pozitivan učinak na klimu. Premda 0,05% ukupnog zagađenja EU pripada Republici Hrvatskoj, Republika Hrvatska želi pratiti zadane ciljeve, ambicija je pokazana, a kroz sve sektore treba pokrenuti aktivnosti za ostvarenje tog cilja. U sektoru šumarstva potrebno je raditi na finalizaciji proizvodnje, a ne izvoženju sirovine te je planirano je povezivanje malih proizvođača energije financiranjem iz Fonda za modernizaciju. Uz problem izmještanja proizvodnje, koji je vezan uz prekogranično onečišćenje te time i utjecaj na emisije u Hrvatskoj, predstavnica predlagatelja istaknula je kako Komisija planira uvođenje "border tax". Kroz diplomatske aktivnosti provode se konzultacije s državama izvan EU kako bi se iste potaknule na zaštitu klimatskog sustava.

Odbor je sukladno članku 154. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora većinom glasova (6 glasova „za“ i 1 glas „protiv“) utvrdio sljedeće

MIŠLJENJE

Odbor podržava Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavljanju okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1999 (Europski propis o klimi) i poziva predlagateljicu da u daljnjim raspravama i stavovima koje zastupa u obzir uzme izražena mišljenja članova Odbora za poljoprivredu.

Za izvjestiteljicu na sjednici Odbora za europske poslove određena je Marijana Petir, predsjednica Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA

Marijana Petir